

Bijlage bij het verslag van de gemeenteavond van 19 juni 2019:

Uitleg van dominee Margriet van de Bunt over liturgie en betekenis inrichting liturgisch centrum

Wat er in de kerk staat, heeft alles te maken met de manier waarop je viert. Liturgie is geen vaststaand in beton gegoten geheel, maar is flexibel. Liturgie heeft alles te maken met de context. Daarom duiken we even in de geschiedenis, waar we met enorm grote stappen doorheen gaan.

Door de Reformatie in de 16^e eeuw kwam de focus op het Woord. Op de Bijbel en de uitleg daarvan. Dat zorgde ervoor dat de diensten sober werden en het kerkinterieur ook. Zodat niets je kon afleiden van het Woord van God.

Er was een preekstoel, de plek waar vandaan de predikant de hele dienst leidde. Dat was naast die focus op het Woord ook praktisch in een tijd zonder microfoon: de preekstoel hing of stond vaak zo dat iedereen de predikant kon zien en verstaan.

We maken even een grote sprong in de tijd. Naar de 19^e eeuw veranderde er veel in de wereld.

Dat zorgde voor allerlei bewegingen in cultuur, kunst en ook in de kerk. Daar zal ik niet te lang bij stil staan. Maar er ontstond een liturgische vernieuwingsbeweging.

In de jaren '70 was deze beweging op het hoogtepunt. Er was meer oog voor oecumene. Na het tweede Vaticaanse concilie van de katholieke kerk in de jaren '60 kwam ook daar meer ruimte voor oecumene en vernieuwing.

En zoals ze wel eens plat zeggen: waar je mee omgaat, wordt je mee besmet.

Dat is wel heel kort door de bocht natuurlijk, maar in die tijd werden ook gebruiken en rituelen overgenomen vanwege de waarde. Dat zorgde ook voor een andere vorm van liturgie. De protestants oecumenische liturgie die wij vandaag de dag ook min of meer volgen.

Een liturgie waar de beweging in zit dat je uit de wereld in de kerk komt, dat je tijd nodig hebt om de zorgen van die wereld bij God te leggen, door het gebed voor de nood van de wereld. Dan komt er ruimte om je te verdiepen, te richten op de Bijbel en te uitleg en daarna ga je gedragen door Gods zegen waar die wereld in.

Doordat er meer aandacht kwam voor rituelen, kwamen er ook meer symbolen in de protestantse kerken. Symbolen om het Woord te ondersteunen.

We beginnen maar even met de sacramenten die we kennen.

Daarom staat het doopvont ook wanneer we niet dopen op het liturgisch centrum om te herinneren aan de doop. Dat delen we met elkaar, daarin zijn we verbonden met God en Christus. Zoals u waarschijnlijk wel weet is het andere sacrament dat wij kennen Heilig Avondmaal. Daarom staat er een tafel op het liturgisch centrum. Zo komen we elke zondag samen rondom de tafel waar we door God zelf aan uitgenodigd worden om Zijn liefde te delen en in brood en wijn letterlijk iets te proeven van Zijn aanwezigheid.

De preekstoel is er nog steeds. Want ook nu is er naast de ondersteunende symboliek nog steeds een focus op het Woord.

De paaskaars. Het licht als symbool van Gods aanwezigheid. Van Zijn licht in het donker. De kaars die altijd brandt wanneer we samen vieren.

Er hangen antependia, de kleden, over de tafel en de preekstoel, die passen bij de stola's van de predikant. De kleuren van het liturgisch jaar zijn er om te herkennen wat voor soort zondag het is. Groen is voor een gewone zondag. De kleur van Gods trouw. Paars is voor de ingetogen tijden: Advent en de veertigdagentijd. Wit is voor feestdagen, de kleur van puurheid. Rood is de kleur van de Heilige Geest.

Allemaal om te ondersteunen wat we in de zondagse eredienst doen.

Op vorige gemeenteavonden is de vraag gesteld naar het kruis. In de meeste protestantse kerken hangt er geen kruis. Dat is net wat de gemeente wil. De gedachte om wel een kruis op te hangen is om het lijden van Jezus niet te vergeten. De reden om er geen op te hangen zou kunnen zijn om te focussen op de opstandig in plaats van het lijden. Het is dus net welke keuze we daarin als gemeente maken.